

VOLVO ALS ACTIVIST

Donkere dagen en de boot weer in winterslaap. Het lijkt wel of dit ook een geschikte tijd is voor onrustwekkende berichten. Te midden van veel somber nieuws verscheen in oktober een indringend boek van de vermaarde oceanograaf Stone en de gelauwerde eco-noom Degnarain over het drama van zeeën en oceanen. Met harde feiten onderbouwen ze hun beangstigende boodschap: 'Meer dan de helft van de grote systemen die zeeën en oceanen millennia lang levend en stabiel hebben gehouden, is nu al zover ineengestort dat teloorgang niet meer is terug te draaien. Zeeën verzuren. Vissen, zeezoogdieren en zeevogels verdwijnen. Oceanen voeden in de toekomst het land niet meer.'

Als uitweg schetsen zij een vierde industriële revolutie waarin een wereldomvattend digitaal systeem het gebruik van de oceanen bestuurt zonder de rooibouw die wij nu kennen. Ik krijg zo'n futuristisch zenuwstelsel niet zo snel op mijn netvlies en blijf hangen in het beeld van een aarde waarop alleen biologische krachtpatsers zoals de rat, de brandnetel en de alg overleven.

Wat het meest aan het denken zet, is dat zo'n onheilstijding op zich weinig nieuws bevat. Wie goed om zich heen kijkt, ziet dat onze bestaansgrond langzaam kantelt. Medio jaren tachtig zeilde je in grote delen van de Oostzee permanent tussen de kwalen. Soms zag je geen water meer en dobberde je in een gelatinepudding. Later begreep ik dat 'verkwalling' een teken is van stress. Het ecologisch systeem is zijn veerkracht kwijtgeraakt en stort in. In dit geval een gevolg van overbevissing en vervuild rivierwater. Nu, dertig jaar later, zit al in een kwart van de hele Oostzee geen leven meer. Eenzelfde aftakeling zie je in de oceanen bij Japan, voor de oostkust van de Verenigde Staten, in de Middellandse Zee en – naar het schijnt – ook in de Noordzee.

We zien de signalen, maar slagen er niet in om een andere koers in te slaan. Wereldleiders roepen op tot verandering, maar rekenen elkaar niet af op hun wederzijds falen. In de politieke arena van nationale overheden ontbreekt het aan visie en houden partijen elkaar in de tang rond kortetermijnbelangen. Is dan nergens hoop aan te ontleen? Jawel! Een tegenbeweging binnen alle sectoren en

van alle leeftijden maakt stranden schoon, bindt de strijd aan tegen de plastic soep, kiest voor duurzame oplossingen voor energie- en voedselvoorziening en zoekt daarvoor naar innovatieve methoden en technieken. Dat het roer om moet, is niet meer alléén een roep van de activisten van het eerste uur. De meetapparatuur in de schepen van de Volvo Ocean Race zal geen nieuws brengen. We weten immers allang dat de oceanen vol liggen met plastic. Wat wél helpt, is dat de boodschap 'het roer moet om' tussen nu en juni meezeilt en dat miljoenen dat volgen.

Het is even wennen dat de Volvo Ocean Race een milieuboodschap draagt en in elke pit-stopplaats een symposium laat organiseren over de toekomst van de oceanen. In vroegere jaren zou ik verontwaardigd zijn: 'Wat? Maakt die commerciële pr-machine nu mooie sier door zogenaamd milieubewust te zijn? Alles bij elkaar genomen genereert dit spektakel een enorme CO₂-emissie tegenover een twijfelachtige opbrengst voor de oceanen.' Inderdaad, een reactie zo zuur als vitriool en ik heb afgeleerd zo te denken. Voor het wereldomspannende, complexe oceanenprobleem is niet één oplossing. Elk initiatief in de goede richting doet ertoe. Dus, welkom Volvo in de kring van activisten. Het alternatief is immers niks doen. Je kunt nooit weten hoe jouw bijdrage via allerlei kanaaltjes doorwerkt en op het juiste moment helpt het verschil te maken.

Rob Bijnsdorp is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.

“ **WAT? MAAKT DIE COMMERCIËLE PR-MACHINE VAN DE VOLVO OCEAN RACE NU MOOIE SIER DOOR ZOGENAAMD MILIEUBEWUST TE ZIJN?** ”

